

NATURA 2000

TIETOLOMAKE

Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi 2009/147/EY sekä luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY

TIETOLOMAKE

Erityissuojelualueille (SPA), ehdotuksille yhteisölle tärkeiksi alueiksi (pSCI), yhteisölle tärkeille alueille (SCI) ja erityisten suojelutoimien alueille (SAC)

1. ALUEEN TUNNISTUS**1.1. TYYPPI**

B

1.2. ALUEEN KOODI

FI1200744

1.3 ALUEEN NIMI:

Pahamaailma

1.4. ENSIMMÄINEN TÄYTTÖAJANKOHTA

199609

1.5. PÄIVITYSAJANKOHTA**1.6. VASTUUTAHO:**

Metsähallitus

1.7. AJANKOHTA, JONA ALUE ON ILMOITETTU JA OSOITETTU/LUOKITELTU ERITYISALUEEKSI

Ajankohta, jona alue on luokiteltu SPA-alueeksi:

Kansallinen oikeusperusta SPA-alueen osoittamiselle:

Ajankohta, jona aluetta on ehdotettu SCI-alueeksi:

Ajankohta, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (*):

Ajankohta, jona alue on osoitettu SAC-alueeksi:

Kansallinen oikeusperusta SAC-alueen osoittamiselle:

Huomautus/huomautukset (**):

(*) (*) Valinnainen kenttä. Ympäristöasioiden pääosasto dokumentoi ajankohdan, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (asiaa koskevan EU-luettelon hyväksymispäivä).

(**) (**) Valinnainen kenttä. Huomautuksia voidaan antaa esimerkiksi sellaisten alueiden luokittelu- tai osoittamisajankohdista, jotka koostuvat alunperin erillisistä SPA- ja /tai SCI-alueista

2. ALUEEN SIJAINTI

2.1 ALUEEN KESKIPISTE (desimaaliasteina)

Pituusaste

29,6528

Leveysaste

65,4606

2.2 PINTA-ALA (ha):

2072,00

2.3 MERIPINTA-ALAN OSUUS (%):

0

2.4 PITUUS (km):

2.5 HALLINNOLLINEN ALUEKOODI JA -NIMI:

NUTS II -tason koodi

FI1D

Unionin alueen nimi

Pohjois- ja Itä-Suomi

2.6 LUONNONMAANTIETEELLISET VYÖHYKKEET:

☐ Alppivyöhyke (% (*))☐ Atlantin vyöhyke (% (*))☐ Mustanmeren vyöhyke (% (*))☒ Boreaalinen vyöhyke (% (*))☐ Mannervyöhyke (% (*))☐ Makaronesian vyöhyke (% (*))☐ Välimeren vyöhyke (% (*))☐ Pannonian vyöhyke (% (*))☐ Arovyöhyke (% (*))

(*) Jos alue sijitsee useammalla kuin yhdellä luonnonmaantieteellisellä vyöhykkeellä, ilmoitetaan peittävyysprosentti kullakin vyöhykkeellä (valinnainen).

3. TIEDOT ALUEEN EKOLOGIASTA

3.1. ALUEELLA ESIINTYVÄT LUONTOTYYPIT SEKÄ ALUEEN ARVIOINTI NIIDEN OSALTA:

Liitteen I mukaiset luontotyypit						Alueen arviointi			
Koodi	PF	NP	Pinta-ala (ha)	Luolat (lkm)	Tietojen laatu	A B C D	A B C		
						Edustavuus	Suhteellinen pinta-ala	Suojelu	Yleisarviointi
3110			26,9		G	A	C	A	A
3160			94,8		G	A	C	A	A
3260			23,7		G	B	C	A	A
7110			44,5		G	C	C	C	C
7140			50,6		G	A	C	A	A
7160			0,217		G	C	C	C	C
7230			1,107		G	C	C	C	C
7310			339		G	A	C	A	A
8220			20		P	A	C	A	A
8230			20		P	A	C	A	A
9010			891		G	A	C	A	A
9050			1,43		G	C	C	A	B
9060			10,7		G	A	C	A	A
91D0			361		G	A	C	A	A

PF: Merkitään "x" ensisijaisuuden ilmoittamiseksi, jos luontotyyppi esiintyy sekä ensisijaisesti suojeltavassa että muussa muodossa (6210, 7130, 9430)

NP: Merkitään "x", jos luontotyyppiä ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Pinta-ala: Ilmoitettaessa voidaan käyttää desimaaliarvoja

Luolat: Jos luontotyypeistä 8310 ja 8330 (luolat) ei ole saatavilla arvioita pinta-alasta, ilmoitetaan luolien lukumäärä

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimerkiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaation perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio)

3.2 DIREKTIIVIN 2009/147/EY 4 ARTIKLAN JA DIREKTIIVIN 92/43/ETY LIITTEEN II MUKAISET LAJIT SEKÄ ALUEIDEN ARVIOINTI NÄIDEN OSALTA

Laji				Alueen populaatio					Alueen arviointi					
Ryh-mä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP		Koko		Yksikkö	Luok-ka	Tietojen laatu	Popu-laatio	Suo-jelu	Eristy-neisyys	Yleis-arv.
					Tyyppi	Minimi	Maks.							
I	4021	Phryganophilus ruficollis			p				V	M	C	A	A	A

3.3 MUUT TÄRKEÄT KASVI- ja ELÄINLAJIT

Laji					Alueen populaatio				Perustelut					
Ryhmä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP	Koko		Yksikkö	Luok-ka	Liite		Muut luokat			
					Minimi	Maksimi			IV	V	A	B	C	D
B	A039	Anser fabalis			0	2	P	P			X			
B	A087	Buteo buteo			1	2	P	P			X			
B	A542	Emberiza rustica						P			X			
B	A260	Motacilla flava						P			X			
Fu		Antrodia albobrunnea						R			X			
Fu		Antrodia crassa						R			X			
Fu		Antrodia infirma						V			X			
Fu		Antrodia primaeva						V			X			
Fu		Antrodiella canadensis						V			X			
Fu		Haploporus odoratus						R			X			
Fu		Phellinus populicola						R						X
Fu		Skeletocutis stellae						V			X			
I		Tragosoma depsarius						V			X			
P	5191	Lycopodiella inundata						R						

Ryhmä: A = Sammakoeläimet, B = Linnut, F = Kalat, FU = Sienet, I = Selkärangattomat, L = Jäkälat, M = Nisäkkäät, P = Kasvit ja R = Matelijat

Koodi: Lintujen ja liitteiden IV ja V lajien osalta tulisi tieteellisen nimen lisäksi käyttää viiteportaalissa annettua koodia.

S: Merkitään ”kyllä”, kun lajia koskevat tiedot ovat arkaluontoisia ja niitä sen vuoksi ei aseteta yleisesti saataville

NP: Merkitään "x", jos lajia ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Tyyppi: p = pysyvä, r =pesivä/lisääntyvä, c = levähtävä, w = talvehtiva (kasvien ja muiden kuin muuttavien lajien osalta merkitään "pysyvä")

Yksikkö: i = yksilöt, p = parit tai muut yksiköt populaatioyksiköitä ja koodeja koskevan standardoidun luettelon mukaisesti ottaen huomioon luontotyyppidirektiivin 12 ja 17 artikla (raportointi) (ks. viiteportaali).

Luokka (runsaustuokat): C = Yleinen, R = Harvinainen, V = Hyvin harvinainen, P = Esiintyvä.

Perusteluluokat: IV, V: Luontotyyppidirektiivin liitteissä IV ja V olevat lajit, A: Kansallinen punainen lista, B: Kotoperäinen (endeemi), C: Kansainväliset yleissopimukset ja D: muu syy

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimerkiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaatin perusteella"), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio) ja DD = "Ei tietoja" (tätä luokkaa käytetään vain, jos populaation koosta ei voida tehdä edes karkeaa arviota; tässä tapauksessa populaation kokoa koskeva kenttä voidaan jättää tyhjäksi, mutta runsaustuokkia koskeva kenttä on täytettävä).

4. ALUEEN KUVAUS

4.1. ALUEEN YLEISPIIRTEET:

Koodi	Luontotyyppiluokka	Peittävyys (%)
N06	Sisävedet: järvet ja lammet sekä virtaavat vedet	7
N07	Suot ja rantakasvillisuus	35
N17	Havupuumetsät	57
N19	Sekametsät	0
N22	Sisämaan kalliit, vyörysoramaat, hietikot, pysyvän lumen alueet (ja jäätiköt)	1
LUONTOTYYPPIEN KOKONAISPEITTÄVYYS		100 %

ALUEEN MUUT OMINAISPIIRTEET

Alue on edustava harjun, pienvesistöjen, soiden ja metsien muodostama kokonaisuus. Täällä ovat monirakenteisimmat Kainuusta tunnetut männiköt, joissa ylimpänä on yli 300-vuotiaista aihkia paikoin runsaasti. Kuollutta järeää mäntyä on sekä pystyssä keloutuneena että maahan kaatuneena. Myös harjun ulkopuolelle sijoittuvat sekametsät ja kuusikot ovat iäkkäitä ja aarniomaisia. Alueella on toisaalta tehty metsätaloustoimia, ja erittäin arvokkaiden metsäkuvioiden lomassa on selviä talousmetsän kuvioita.

Eteläisin osa alueesta on geomorfologisesti omalaatuista kame-maastoa. Jysmäkankaan pitkittäisharju, joka on osa Hossan retkeilyalueen halki kulkevaa harjujaksoa, hajaantuu idässä supraglasiaaliseksi deltaksi, joka pinnanmuotoja rikkonainen kallioperä vielä monipuolistaa. Supat, kummut ja harjanteet sekä niihin liittyvät kalliokumpareet ja -jyrkänteet muodostavat monipuolisen kokonaisuuden.

Alueen metsistä pääosa on kuivahkoa mäntyvaltaista kangasta. Väliin jää rinteitä ja notkoja, joissa on tuoretta kangasta ja erilaisia korpia. Rämeet ja nevat kattavat noin puolet maa-alasta. Eteläosan glasifluviallaalilla maa-aineksella on tyypillisesti kuivan kankaan kasvillisuutta. Suppalampien reunoilla on lähteisyyttä ja jopa lehtomaisen kankaan ja kuivan lehdon kasvillisuutta. Lähteisiä ja luhtaisia ruoho- ja heinäkorpia esiintyy koko alueella pienialaisesti. Näissä ja lehtomaisen kankaan kuvioilla ovat mm. tuomi, tesma ja nuokkuhelmikkä monin paikoin runsaat. Myös myyränporrasta kasvaa yhdessä paikassa.

Suot ovat jokseenkin kaikkialla luonnontilaisia. Nevoista ja rämeistä suuri osa on mesotrofisia, ja lähteisyyttä esiintyy monin paikoin. Lettoa on ainakin Pyöreä-Hoiluan etelärannalla sekä Ölkynvaaran ja Hirvasvaaran välissä.

Puustoltaan alue jakautuu selkeästi osa-alueisiin. Eteläisimmät metsät ovat varpu-jäkälätyypin lähes puhtaita monijaksoisia männiköitä. Suppien pohjilla on paikoin reheviäkin kuusikkolaikkuja, ja niiden reunoilla on yleisesti vanhoja haapoja ja raitoja. Metsien erirakenteisuus on sekä metsäpalojen että hakkuiden aikaansaannosta. Aihkeja on kuitenkin jokapuolella ja kuollutta pysty- ja maapuuta on kaikkialla näkyvästi.

Honkasensuon eteläpuoliset kankaat ovat kasvillisuudeltaan tyypillisiä kuivia kankaita, joilla kasvaa erirakenteinen männikkö. Koivua ja kuusta on useimmiten sekapuuna ja rinteissä sekä notkelmissa on kuusivaltaista metsää. Aihkeja on joka puolella yleensä joitakin kymmeniä hehtaaria, paikoin valtapuustonakin. Keloja on runsaasti ja maapuusto on edustavaa.

Muilla osilla aluetta metsät ovat yleensä suhteellisen tasaikäisiä ja mäntyvaltaisia. Usein edellisen sukupolven männyt ovat kuitenkin runsaita ja paikoin koivua on runsaasti. Männiköt ovat eriasteisesti kuusetumassa. Ylispuiden ja lahoppuuston määrä vaihtelevat, paikoin on runsaastikin haapaa ja haapalahoppuuta. Erityisesti vanhan järeän mäntymaapuun määrä ja sen jatkumo myös tulevaisuudessa on arvokas piirre alueen metsille.

4.2. ALUEEN LUONNE JA MERKITYS

Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyyppit ja lajit (lukuun ottamatta edustavuudeltaan luokkaan D luokiteltuja luontotyyppiejä ja populaation merkittävyyden osalta luokkaan D luokiteltuja lajeja) kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys.

Luontotyyppin, lajin elinympäristön tai populaation määrää lisätään ennallistamis- ja hoitotoimenpitein,

4.3 UHAT, KUORMITUKSET JA TOIMET, JOILLA ON VAIKUTUKSIA ALUEESEEN**Kaikkein tärkeimmät vaikutukset ja toimet, joilla on suuria vaikutuksia alueeseen**

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)

Muita tärkeitä vaikutuksia, joilla kohtalaisia/vähäisiä vaikutuksia alueeseen

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)
L	B02		b				
M	D01.01		i				
L	J02.01		b				

Arviointiskaala: H = suuri, M = kohtalainen, L = vähäinen

Pilaantuminen: N = Typpikuormitus, P = Fosfori-/fosfaattikuormitus, A = Happokuormitus/hapettuminen, T = Toksiset epäorgaaniset kemikaalit, O = Toksiset orgaaniset kemikaalit, ja X = Monenlaisia pilaavia aineita.

i = sisäpuolella, o = ulkopuolella, b = sekä sisä- että ulkopuolella.

4.4 OMISTUSSUHTEET (valinnainen)

Tyyppi		(%)
Julkinen	Kansallinen/liittovaltion taso	100
	Valtio/maakunta	
	Paikallinen/kunnallinen	
	Muu julkinen	
	Yhteisomistus	
	Yksityinen	0
	Ei tiedossa	
Yhteensä		100

4.5 TIETOLÄHTEET (VALINNAINEN)

Metsähallitus, Kainuun puistoalue

Kalevalapuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 91. 2011.

Tietokantatäydennys 2016:

MH:n luontotyyppi-inventointi. Metsähallitus 2013: Luontotyyppi-inventointi. MHGIS- ja YSAGIS - tietokannat, luontotyyppiaineisto 15.11.2013.

Hertta Eliölajit-tietojärjestelmä. Suomen ympäristökeskus 2013: Hertta (Eliölajit-tietojärjestelmä). Lajien tausta-aineisto 1.1.2013.

Luontodirektiivin raportointi 2013.

Rajasärkkä, Ari 2013: Suojelualueverkon maalinuston linjalaskennat. Excel-taulukko.

Metsähallitus. 15.4.2013.

Linkit:

5. ALUEEN SUOJELUN TILA (VALINNAINEN)

5.1 SUOJELUALUETYYPIT KANSALLISELLA JA ALUEELLISELLA TASOLLA

Koodi	Peittävyys (%)
FI00	100

5.2 ALUEEN YHTEYDET MUIHIN ALUEISIIN:

-osoitettu kansallisella tai alueellisella tasolla

Tyypin koodi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
--------------	-------------	--------	----------------

-osoitettu kansainvälisellä tasolla

Tyyppi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
--------	-------------	--------	----------------

5.3 ALUEEN OSOITTAMINEN

Vanhojen metsien suojeluohjelman kohde. Toteutetaan luonnonsuojelulain ja vesilain nojalla. Alueella olevat kaivoslain mukaiset valtausoikeudet jäävät voimaan.

6. ALUEEN HOITO

6.1 ALUEEN HOIDOSTA VASTAAVA(T) TAHO(T):

Metsähallitus

6.2 HOITOSUUNNITELMA(T):

Onko hoitosuunnitelma laadittu?

☒

Kyllä

Nimi:

Kalevalapuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, Metsähallitus, 2011. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 91, 143 s.

☐

Ei, mutta valmisteilla

ETELÄ-KUUSAMON VANHAT METSÄT -PALOJATKUMOALUEEN (ETELÄ-KUUSAMON VANHAT METSÄT, PAHAMAAILMA, VIEREMÄNSUO) METSÄN POLTTOJEN TOIMENPIDESUUNNITELMA. Metsähallitus 2008

☐

Ei

PAHAMAAILMAN NATURA 2000 -ALUEEN (FI 1200 744, SUOMUSSALMI) ENNALLISTAMISEN TOIMENPIDESUUNNITELMA. Metsähallitus 2006

Linkki:

6.3 SUOJELUTOIMET

7. ALUEEN KARTTA

INSPIRE ID -tunnus:

Onko kartta toimitettu PDF-tiedostona? (valinnainen)

☐

Kyllä

☐

Ei

Tiedot alkuperäisestä kartasta, jota käytetty sähköisten rajausten digitoimisessa (valinnainen).